

NOVA DOBA

Licejska knjižnica

Dolžni iztis Ljubljana

Stane celotno 120 K, polno 100 K, oglasi za vsak m. višine stolpca 1 K 20, reklama med tekstem, osmrtnice in zvezke K 1-50, Posamezna številka stane 50 par - 2 K.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53. Upravništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 66. Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Tam so naši bratje...

Celje, 6. decembra.

Ko sem nocoj odhajal s predavanja, katero je priredila naša podružnica Jugoslovenske Matice o zasedenem ozemlju, so me navdajala mešana čustva. Na eni strani čustvo veselja in zadoščenja nad krasno sliko zaslužnega našega ozemlja na Goriškem in v Istri, kakor nam jo je v pestrih barvah podal naš pisatelj dr. Ivan Lah in ki so nam jo spoplohvale čudovito tepe slike iz teh krajev. — na drugi strani pa čustvo sravnjavi indolence širokih plasti našega prebivalstva za najbolj pereče naše nacionalno vprašanje.

Spomnil sem se časov izza dobe po prevratu, ko so vzplamenela naša srca — kakor je to že pri nas Slovincih navada — v hipnem žaru narodnega navdušenja kakor svetel meteor. Polno so naš bile celjske ulice in kar marširati smo hoteli preko Krasa in Svete Gore in Sv. Lucije, da izberemo lahkom, ker so si hoteli na podlagi pravnovešne histone, podpisane od Francozov. Angležev in Rusov, na podlagi londonskega pakta vzeti in amputirati naše narodno telo za eden izmed njegovih najvažnejših in najlepših delov. Opazoval sem, kako je pozneje ta žar navdušenja pojemal: bilo je pač hipno, podzavestno čustvo brez globlje vsebine. Niti takrat nisimo mi tukaj po veliki večini vedeli in se danes ne vemo, kaj smo izgubili.

Življenje je šlo mimo nas in preko nas in kakor v zametih vsem lepim geslom Wilsona in ruskih bolševikov o samoodločbi narodov je bil izvršen najdrznejši rop pod plaščem osvobojenja. Zaplakale so vile na Učki Gori, zaplakala so Brda goriška, zaplakal je naš slovenski Kras. Mesto pravice je tujec našemu zaslužnemu narodu prinesel našlje, zaprl je slovenske in hrvatske šole, pometal v ječe naše najboljše ljudi, pregnal narodno duhovščino in drugo inteligenco, požgal naše narodne trdnjave. Narodne domove — zapuščenim narod pa je stikal pesti, poln srda nad prizadano krivico, pa tudi poln srda nad onimi, ki so ga v težkih dneh obupa in nesreče brez povoda zapustili. Vstal pa je v njem

ponos kljubovanja in vstala je živa vera v Odršenje in Osvobojenje.

Spominjam se lanskih dni pred Rapalom. Tudi se takrat smo krečili mi tukaj pesti, dasi je plamen v naših srcih izza prevrata že znatno pojemal.

In danes? Zdi se, da je ugasnil že plamen v naših srcih, zdi se, da smo že pozabili nanje, ki tonejo v morju fašistsvske kulture. Zdi se, da tonemo v materializmu in da poleg vsakdanjih življenjskih skrbi pozabljamo na vse naše tepe in navdušene obljube in prisege.

Veseliho me bo, če se motim. Srečan bom, če se izkaže, da trenutno nezanimanje za naše veliko nacionalno vprašanje ni izraz otopenosti. Pravim pa, da se navdušenje za dobro stvar ne sme kazati le na veseljah in plesih, ampak tudi pri resnem delu in zlasti v spoznavanju razmer tamkaj preko.

Srečna je bila misel, da se vrše te dni predavanja tudi za šolsko mladino. Vepiti v mlada srca ljubezen do zemlje, ki nam je urodila, ljubezen do bratov, ki so od nas odprana, veliko, plemenito delo. Mladina je povračilo. Marsikdo izmed nas morda ne doživi več dneva, ko bo svobodna naša država sprejela v svoje okrilje danes zaslužene brate in njihovo zemljo, naši mladini bo poverjena naloga, da dovrši delo, ki ga pripravljamo. In zato je naloga vseh onih, ki so politični in duševni voditelji našega naroda, da v šoli in izven nje vzgajajo v naši mladini čustvo in zavest velike in nesebične ljubezni do naše zemlje in do našega naroda onstran mej naše države. Prepojena s svetim ognjem žarke ljubezni do neodrešene zemlje bo mladina izpolnila veliko poslanstvo, ki jo čaka, da dvigne meč kralja Matjaža iz nožnice k zadnjemu silnemu zamahu.

Po četrti obletnici ruske revolucije.

I.

Letošnja obletnica zmage boljševiške revolucije v Rusiji ni bila pompozna kakor prva leta. Samo v delavskih klubih po celi državi so se vršila predavanja o važnosti tega dne.

Sovietska Rusija je v krizi, težji ne-

Moja domišljija je bila zelo razburjena in začeli so se pojavljati v meni različni strahovi. Bil sem prepričan, da mora to biti kak spomin pred Božičem.

»Mrlič!« sem zakričal, »kdorkoli si prideš li iz nebes ali iz pekla, povej natanko, kdo si ali pa utihni. Dobro veš, da me motiš pri mojem spanju. Če si duša, ki potrebuje molitve, ti kar odkrito povem, da ne bom molil zate, jaz kot hraber vojak ne molim niti zase, in ti si dovolj pametna, če misliš, da bom s svojimi dnevnimi zaslužkom plačeval za te za maše. Ropot se je neprestano ponavljal in nadaljeval v enakomernih presledkih, kakor tiktakanje ure. Zakaj bi se pa sploh bal tega ropota, kateri se skriva v zidovju, saj ga, če treba preženem s kihanjem kakor črička. Zgodi naj se že, kar hoče, oglušil radi tega tudi ne bom. Ojunačil sem se in sklenil preiskati, kje tiči vzrok tega enakomernega ropota. Vstal sem in šel tipaje ob zidu v nasprotno stran, sem zadel z rokami na stvar, katera je bila mokra, mehka, stuzasta in topla, kakor iz kože vzeto meso; istočasno sem sunil z nog v nekaj, kar je votlo zamvenelo. Sklonil sem se k tlom in spoznal, da je palica. Ta palica je bila tožnica, katera mi je odkrila cel prizor nasilja in umora; brezdomno Rudeface je bil morilec. Stvar, katere sem se dotaknil z rokami, ni bila nič drugega, kakor mrtvo truplo. Na zidu je viselo z

ga za časa, ko so na vrata Moskve trkali Denjkinovci in Kolčakovci čete. Pri pogledu na štiri sovjetske režijske vidimo le eno pozitivno dejstvo: da je v zadnjih 6 mesecih cela politika sovjetske vlade v počasnem, a koherentnem pokretu na desno. Revolucionarne metode dela so se pokazale kot neuspele. Ljenti sam, danes gotovo najpopularnejši mož in glavna sila revolucionarne Rusije, vedno bolj glasno povdaja, da se z revolucionarnimi metodami in nasilnimi dekreti ne ustvarja novo, ampak da se uspehi revolucije morajo izprati edino potem evolucije. Življenje samo se vrača tja nazaj, kjer je bil pretrgan njegov normalni razvoj. »Življenje nam je pokazalo naše zmote« — piše Ljenti v svoji poslanici nekemu delavstvu v »Rote Fahne« baš ob četrtnišči revolucije. »Doseči komunistični ideal preko noči je nemogoče, treba čelo vrsto prehodnih period; šele državni kapitalizem more stvoriti prehod k čistemu komunizmu. S pomočjo gospodarske promicanosti treba zgraditi čvrsti most, ki nas preko državnega kapitalizma povede k socializmu.«

Oktoberska revolucija je izvršila edino eno obljubo, da je radikalno rešila agrarno vprašanje, ki je bilo gordijski vozol notranje ruske politike. Danes je že dokumentarno dokazano, da so vsi protirevolucionarni poskusi bili strmo glavljeni baš zato, ker jim je bil glavni cilj zpostava (vsaj približno) prejšnjega agrarnega režima. Kmečke mase, vzbujene po revoluciji, diktirajo danes notranjo politiko Rusije. Ne veleposest in ne proletarijat, ampak sredina obeh ekstremov — mali posestnik. Pod njegovim pritiskom je prišlo letos spomlad do davčne reforme, do zopetne uvedbe svobodne trgovine itd.

Bilanca štiriletnega sovjetskega režima ni aktivna. Na celi črti vidimo umik od komunističnih idealov. Prva faza sovjetskega režima nagiblje h koncu, ž njo pa obenem najtragičnejša faza ruske revolucije. Imela pa je zgodovinsko nalogo. Ruska revolucija je bila ona, ki je sredi svetovnega poloma prva zakričala v svet besede o bratstvu, svobodi in enakosti narodov, ki je poglobila in razširila pridobitve francoske revolucije.

glavo navzdol in kri je z malim ropotom kapala na tla. Često sem videl smrt, vendar v taki obliki še nikoli. Telo mi je obil smrtni pot in takoj me je zabežlo do mozga, hotel sem se prijeti za zid, ker mi je postajalo slabo, a prijel sem znova za mrliča. Zakričal sem in se vrnil k postelji. Po glavi se mi je mešalo, skušal sem urediti misli, pa jih nikakor nisem mogel. Kakor v halucinaciji sem videl viseče truplo na zidu z odprtim trebuhom, katero mi je govorilo kakor bi bilo živo, samo, da glasovi niso prihajali iz ust, ampak iz odprtine v grlu. Vprašal sem ga, če Rudeface hudo trpljivi svoje žrtve, če ga je kaj zelo zbolelo, ko mu je prerazal žilo na vratu, če je kaj inkomodiran, ker visi z glavom navzdol. Zamižal sem in strašna prikazen je zgnila. Stegnjen sem ležal na postelji, kakor mrtve, mraz me je zopet oživel. Življenje je zopet stopilo v vse ude, misli so prišle pravilno delovati, spoznal sem vsi nevarnosti, katera mi je pretela in nisem se več bal. Strahu ne povzroča nevarnost, ampak domišljija. Imel sem zopet mirno kri, stisnil sem se pod odejo in premišljeval ves položaj. Mrtvo truplo je viselo na zidu, soba je bila skrivališče Rudefacevih umorov, kjer je pošiljal ljudi na drugi svet. Zakaj je pač puštil truplo viseti na zidu kakor oblek na klino? Kmalu sem uganil. Po noči ga je hotel zakopati ali pa razsekati. Ker sem pa nepričakovano prišel v hišo, ni

Francoska revolucija je proglasila ideale individua, posameznika, ruska pa ideale naroda. Ruska revolucija je prva proglasila načelo samoodločbe narodov in ni ru brez aneksij in kontribucij in je dala tako idejno vsebino in popolnoma slovanski etični cilj svetovnemu klanju. Bila je — kakor to morda zveni paradoksnostno — ena glavnih komponent v boju za demokratizacijo Evrope.

Politične vesti.

POLOŽAJ V BEOGRADU.

Pašić se razgovarja z voditelji strank.

Pašiću je kralj poveril sestavo nove vlade. Pašić je takoj pričel razgovore z voditelji maglad strank. Kozval je predjavno v Beograd tudi dr. Korošca. Predsednik zemljoradniškega kluba Lazič mu je izjavil, da se mora glede vstopa stranke v vlado posvetovati s klubom. V političnih krogih sodijo, da stranka ne stopi v vlado. Delegata muslimanske stranke Hrasnica in Hadžić sta izjavila, da nima stranka k že znanju sklepom nicesar pridjati; čakala bo le razvoja situacije. Pašić je konferiral tudi z ministrom Pašićem ter s Stojanom Protičem. Splošno je mnenje, da hoče Pašić zavleči sporazum do zbora radikalne stranke dne 11. dec.

Tekom dneva se je pojavila nova kombinacija: sestava takozvane »izborne« (volilne) vlade, ki bi sprovel nov volilni red, razpustil parlament in izvedel nove volitve.

Kriza in pogajanja.

Kriza, ki je nastala vsled demisijske Pašičevega kabineta, se dosedaj ni izpremenila. Pašić je spočelila zavlačeval pogajanja s strankami, ker hoče zavleči krizo čez radikalni kongres, ki se ima vršiti dne 11. in dne 6. in, da sprejelo dr. Korošca ter ga pozval, da sodelujele klerikalci v vladi. Dr. Korošec mu je odgovoril, da za ta slučaj zahteva njegova skupina v soglasju s ostalimi opozicijskimi strankami revizijo ustave ter zahteval od Pašiča, da pridobi tudi hrvatski blok za vlado. Nadalje je dr. Korošec predložil listo pritožb, ki so povsem strankarskega značaja ter končno zahteval, da se prepusti portfelj ministrstva

imel za to več časa. Prve je imel Rudeface, ko mi je omenil, da so bili vsi njegovi gostje zadovoljni s tem stanovanjem. Zakaj bi se pritoževali, če je res, da hodijo prebivalci zemlje z glavo navzdol, Rudeface jih jim je poravnal. Če je luč ugasnila na pragu, je bil vzrok, ker mi hotel, da bi prezgodaj zapazil soseda, ki mi ga je dal. Če me je zaklenil v to sobo, je to storil, da bi mu ne ušel. Da bi prikril prvi umor, je bil prisiljen, učiniti drugega.

Prišel bode najbrže sredi noči ter me zadavil. Mislim bode, da me najde v globokem spanju; toda mož se bode ustel. V vesti sem dolžan, da mu ne dam življenja tjavenam kakor neumno jaguje. Človeško življenje je veliko premoženje, katerega ne izročimo prvemu, ki ga hoče imeti. Bog ga ni zaprl v jajčo lupino, ali v kako škaflijo za mlo; ne stare se ga med dvema prstoma kakor žuvek, ne vzame se ga kakor sad z drevesa, zlasti če je življenjski vojak. Kri se kupi samo s krvjo.

Če bi imel Rudeface kaj olike, bi mi prijazno razložil, kaj hoče, rekel bi mi: »Jaz vas rabim za klobase«, in vedel mi, kaj mi je storiti. Ker pa dela potuhnjeno in zahrbtno, ker zlorablja moje zaupanje in me hoče imeti z zvijačo, se moram do skrajnosti boriti. Dokazati mu hočem, da je vojak vedno na straži in se ga ne prime, kakor svinjskega trgovca.

Kako naj se uprem Rudeface? Mo-

C. Tiller - Prevedel iz francoščine E. Šimic:

Strašni kapetanov nočni doživljaj.

(Dalje.)

Vsaka smrt je zanj le luknja, katero naredi v grlu z ostrim rezilom. Rudeface me smatra brezdomno za žival z belo kožo z zlatimi zapetnicami na roki. Žriva peka za časa Filipa Avgusta so bile opremljene vsaj z lepim kartonom in strežaji so jih servirali na srebrnih krožnikih pri najiminitnejših pojedinah. Slavospevi, katere so občudovatelji govorili, so nadomestili vse pogrebne molitve. Jaz pa nimam drugega za moj grob, kakor črni in strahoviti kotel na Rudefacevem ognjišču in z mojo mrtvaško zapuščino bo najbrže kak voznik mazal osi svojega voza. Nisem ne čul, ne spal, moj občutek je bil podoben človeku, ki ga hipnotizirajo, misli so bile neodločne, zdel sem se kakor kíp, kateri ni ne mehak ne strjen. Severnik, kateri je tulil okrog me, je, da za trenutek utihnil. Zazdela se mi je, da slišim nekak šum iz drugega konca sobe. Nepremakljivo sem zadrževal sapo in poslušal. Res sem slišal v sobi šum, katerega si nisem znal raztolmčiti: Morda kak božični spomin. Bil je to ropot, kateri je perijodično umerjeno padal, kakor kaplje, katere se padši na tla razblinijo.

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica**
Ljubljanske kreditne banke v Celju Telefon
št. 75 in 76

Delniška glavnica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondii nad 45.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah, Ptujju in Brežicah. 264 50-44

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15
Stanje rezerve K 130.000.**"LASTNI DOM"**

Račun čekovnega urada št. 10.316.

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po 4 1/2% štiri in pol K
od sto, proti odpovedi (5%) pet od sto.

Stanje hranilnih vlog: K 4.000.000.

Prvovrstne mizarске odbrane deskein drugi les za rezanje paralelno 1/2 - 3/4 debel in 4 - 6 m
dolgi, se kupi. Takojšnja dobava. Ponudbe je nasloviti na:

„Agraria“ trgovačko dioničko društvo Osijek.

Oglas. Komanda mesta Celje odda večje
opravke na stari vojni bolnici, Ljub-
ljanska cesta, v izvrševanje.Stavbeni mojstri se pozivljajo, da
se v svrhu informacije zglasijo dne
10. ali 11. decembra t. l. predpoldan pri
komandi mesta.

Komanda mesta Celje.

Kostanjev lesza taninsko porabo kakor tudi
vse druge vrste lesakupi po najvišji ceni ter prosi po-
nudbe za cele vagonne lesna tvrdka**E. Marinc, Celje**

1243 poštni predal 1. 4-1

**Popolnoma nov, še nerabljen
elektromotor**za 3 konjske sile, 220 volt in
lahko motorno kolo
se ugodno prodata.Natančneje se izve iz prijaznosti pri
g. mehaniku Rojc-u v Prešernovi ulici,
nasproti mestne občine v Celju, kjer se
1244 lahko tudi blago ogleda. 3-1**Proda se
spalnica**mod. pol. iz trdega lesa. Ig. Toplak,
strojno mizarstvo, Breg 14, Celje. 1**Ženitna ponudba**Mlad, inteligenten, zelo premo-
žen posestnik, okoli pol milijona K,
star 26 let, se želi poročiti z gospodično
ali vdovo, staro 18-28 let. Prednost
imajo gospodične ali vdove z gostilno,
druge pa s premoženjem od 50.000 K
naprej. Dopisi če mogoče s sliko, ka-
tera se častno vrne, naj se pošljejo na
upravo »N. D.« pod »Dobra bodočnost«.
Tajnost zajamčena. 1224 5-2

Mestna občina Slov. Gradec razpisuje službo

elektromonter-ja. Izkušeni reflektanti naj vložijo prošnje
opremljene s spričevali in zahtevo plače
do 25. dec. 1921. Dobri pevci in god-
beniki imajo prednost. 3-3**Miši, podgane, ste-
nice in ščurki
ter ves mrčes**mora poginuti, če se vporabljajo moja prez-
kušeno najboljša in povsod hvaljena sredstva.
kakor: Za poljske in hišne miši 16 K, za
podgane 20 K, ščurke posebno močna vrsta
26 K, posebno močna tinktura za stenice
15 K, uničev. moljev 10 in 20 K, prašek proti
mrčesom 10 in 20 K, tinktura proti ušem
pri ljudeh 10 kron, mazilo za uši pri ži-
vini 10 kron, prašek za uši v obleki in
perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na
sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) pra-
šek proti mravljam 10 in 20 K. Posre-
dovalci imajo popust. Pošilja po povzetju
Zavod za eksport
M. Janker, Zagreb 37, Peštrinska
ulica 3. 556 49**CENE ZMERNE!****Manufakturna in modna
TRGOVINA
KAROL PAJK**Celje, Kralja Petra c.
- se priporoča za -
mnogobrojni obisk
V zalogi vse nove so-
koiške potrebščine!**!POSTREŽBA TOČNA!**Električne motorje, Proiz-
inštalacijski material, vod
žarnice, števec, žico, A. E. G.
dobavlja elektrotehnična tvrdka
Karol Florjančič, Celje
Cankarjeva cesta št. 2,
po zmernih cenah.**MOKO ZA OTROKE****Salubra**

1 škatola K 35.-

Naiboljša hrana za dojenčke!

Zelo ojačujoče sredstvo za
bolne na želodcu, rekonva-
lescente in osobito za pre-
malo hranjene ter v obče
slabe osebe vsake starosti.

DOBI SE POVŠOD.

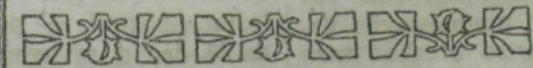
Tovarna kemičkih predmetov hrane

„SALUBRA“ D. D. ZAGREB

Boskovičeva ul. 23, telefon 7-91.

Tvořnica: NOVA GRADIŠKA

2168 6-4

„PELIKAN“prvi fotografski umetniški zavod v Celju
samo Razlagova ulica št. 1 poleg hotela Union, pripo-
roča cenj. občinstvu svoje slike v znani dovršenosti za
božična in novoletna darila.Izvršuje od najmanjše do naravne velikosti črne, rujave
in barvane v olju, akvarel, pastel in druge kot posebnost
barvane škece, povečane slike v 4 dneh, za popolno
podobo in trajnost slike se jamči. — Ateje je vsak
praznik in četrtak toplo zakurjen
po potrebi tudi v drugih dneh.— Ne odlašajte! —
— Prazniki so pred durmi! —priznано добри čevlji
znamke**„ZORA“**in raznovrstno perilo
najceneje**A. Frece, Celje**

Aleksandrova ulica 4

1185 2

